

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.I.20.524/2019/6. szám

A Debreceni Ítéltábla a dr. Mátyás Brigitta ügyvéd (címe) által képviselt I.rendű felperes neve (címe) I. rendű és II.rendű felperes neve (címe) II. rendű felpereseknek - a dr. Kiss Éva ügyvéd (címe) által képviselt I.rendű alperes neve (címe) alperes ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében - amelybe az I. rendű alperes pernyertességének az előmozdítása érdekében beavatkozott a dr. Papp Dezső Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Papp Dezső ügyvéd; címe) által képviselt beavatkozó neve (címe) - a Miskolci Törvényszék 21.P.20.562/2011/249. számú végzésével kijavított 21.P.20.562/2011/248. számú ítélete ellen az I. rendű felperes részéről 250. sorszám alatt előterjesztett és 253. sorszám alatt megindokolt fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett rendelkezéseit nem érinti, fellebbezett részét részben megváltoztatja, az I. rendű alperes által az I. rendű felperesnek fizetendő elsőfokú perköltség összegét 470 837 (négy-százhetven-ezer-nyolcszázharminc-hét) Ft-ra, az I. rendű alperes által az államnak megtérítendő előlegezett költség összegét 180 478 (száz-nyolcvan-ezer-négy-százhetven-nyolc) Ft-ra, a II. rendű felperes által megtérítendő kereseti illeték összegét 55 004 (ötven-ötezer-négy) Ft-ra felemeli, az I. rendű felperes által az államnak megfizetendő kereseti illeték összegét 128 344 (száz-huszonnyolc-ezer-három-száz-négyven-négy) Ft-ra, az állam terhén maradó kereseti illeték összegét pedig 495 720 (négy-száz-kilencven-ötezer-hétszáz-húsz) Ft-ra leszállítja.

Egyebekben az elsőfokú ítéletet helyben hagyja.

Kötelezi az I. rendű felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. rendű alperesnek 32 046 (harminc-kettő-ezer-negyven-hat) Ft, az I. rendű alperesi beavatkozónak pedig 25 233 (huszon-ötezer-kettő-száz-harminc-három) Ft másodfokú perköltséget, és térítsen meg az államnak, az illetékügyben eljáró hatóság külön felhívására 109 982 (száz-kilenc-ezer-kilenc-száz-nyolcvan-kettő) Ft fellebbezési illetéket.

Megállapítja, hogy 29 236 (huszon-kilenc-ezer-kettő-száz-harminc-hat) Ft fellebbezési illetéket az állam visel.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

- [1] A fellebbezés elbírálása szempontjából releváns tényállás szerint a Miskolci Törvényszék 21.P.20.562/2011/128. számú, a Debreceni Ítéltábla Pf.I.20.406/2016/7. számú rész- és közbenső ítéletével helybenhagyott rész- és közbenső ítéletében megállapította, hogy az I. rendű alperes teljes kártérítési felelősséggel tartozik az I. rendű felperes 2002. augusztus 21-i születésekor elszenvedett IV. fokú inveterált gátrepedéssel okozati összefüggésben kialakult, az I. és II. rendű felpereseket ért vagyoni és nem vagyoni károkért.
- [2] Az I. rendű felperes a káreseményt megelőzően boltvezetőként dolgozott a **X** Kft. munkáltató Plázában működő ruházati üzletében.
- [3] Munkaviszonya 2005-ben közös megegyezéssel szűnt meg. 2007. december 31-ig munkanélküli járadékban részesült, majd alkalmi munkákat végzett. 2008-tól a gyermekével Angliában él, ahol takarítóként, majd a takarítók irányítójaként dolgozott, illetőleg dolgozik.
- [4] Az I. rendű felperes a keresetlevelét 2004. április 2-án terjesztette elő.
- [5] Munkaképesség-csökkenésével összefüggésben munkabér-kiesésre alapított kártérítési igénye tényalapját és az azzal kapcsolatos bizonyítási indítványát a 2017. január 19-i tárgyaláson és a 2017. február 15-én érkezett, 159. sorszámú keresetpontosítás és bizonyítási indítvány megnevezésű beadványában, összepszerűen részletesen kidolgozva a 2017. április 12-én érkezett, 179. sorszámú keresetpontosítás megnevezésű beadványában, majd határozott kereseti kérelmet is tartalmazóan 2017. április 24-én a 182. sorszámú beadványában terjesztette elő. E körben a 2005. augusztus 21-től 2007. december 31-ig terjedő időszak vonatkozásában 2 602 782 Ft tőke és annak 2006. október 26-tól járó késedelmi kamatainak a megfizetésére kérte kötelezni az I. rendű alperest.
- [6] Az I. rendű felperes munkabérkiesésre alapított kártérítés iránti igénye elévült.
- [7] Az I. rendű felperes nem bizonyította, hogy a perbeli káreseményt követően havonta milyen **F** Magyarország Kft. által forgalmazott étrendkiegészítőket szedett, és azokkal kapcsolatban havonta milyen összegű kiadása merült fel.
- [8] Az I. rendű felperes többször módosított és pontosított keresetében nem vagyoni kártérítés jogcímén az I. rendű alperes 4 000 000 Ft tőke és annak 2002. augusztus 21. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű késedelmi kamatai, a II. rendű felperes többször módosított és pontosított keresetében nem vagyoni kártérítés jogcímén az I. rendű alperes 2 000 000 Ft tőke, valamint annak 2002. augusztus 21. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű késedelmi kamatai megfizetésére kötelezését kérte.
- [9] Vagyoni kártérítésként ápolási-gondozási többletkiadás címén az I. rendű felperes egészségi állapotával összefüggésben az I. és II. rendű felperesek egymás közt 1/2 - 1/2 arányban megosztva 755 241 Ft tőke és annak 2003. október 30. napjától számított késedelmi kamata, kiskorú II.rendű felperes neve gondozásával kapcsolatosan az I. és II. rendű felperesek egymás közt 1/2 - 1/2 arányban 2 130 614 Ft tőke és annak 2003. december 11. napjától számított késedelmi kamata, kiskorú II.rendű felperes neve gondozásával kapcsolatosan az I. rendű felperes 691 875 Ft tőke, valamint ezen összeg után 2005. december 11. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű késedelmi kamat megfizetésére kérték kötelezni az I. rendű alperest.

- [10] Háztartási kisegítés többlet-költségeként az I. és II. rendű felperesek egymás közt 1/2 - 1/2 arányban 2002. augusztus 21. és 2005. március 31. között 950 000 Ft tőke, valamint azután 2003. december 24. napjától a kifizetés napjáig számított késedelmi kamat, az I. rendű felperest megilletően 2 132 000 Ft tőke és annak 2012. március 10. napjától számított törvényes mértékű kamata, 2005. április 1. napjától 2019. február 21. napjáig terjedő időszakra, az I. rendű felperes javára 2019. február 21. napjától havi 12 000 Ft járadék megfizetésére kérték kötelezni az I. rendű alperest.
- [11] Közlekedési többlet-kiadás jogcímén az I. és II. rendű felperesek egymás közt 1/2 - 1/2 arányban 986 383 Ft tőke, valamint azután 2004. augusztus 21. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes késedelmi kamat, az I. rendű felperes 268 168 Ft tőke és azután 2005. december 11. napjától a kifizetés napjáig járó késedelmi kamat megfizetésére kérte kötelezni az I. rendű alperest.
- [12] Élelemfeljavítás költsége jogcímén az I. és II. rendű felperesek egymás közt 1/2 - 1/2 arányban a 2002. augusztus 21. napjától 2005. március 31. napjáig terjedő időszakra 626 000 Ft tőke, valamint 2003. december 11. napjától számított késedelmi kamat megfizetésére kérték kötelezni az I. rendű alperest. Az I. rendű felperes 2005. április 1. napjától 2016. november 15. napjáig havi 20 000 Ft járadék, valamint ezen összeg után 2016. november 15. napjától a kifizetés napjáig járó késedelmi kamat és 2019. február 21. napjától havi 20 000 Ft járadék megfizetésére is kérte kötelezni az I. rendű alperest.
- [13] Tápszer-többletköltségként az I. és II. rendű felperesek egymás közt 1/2 - 1/2 arányban 18 899 Ft költség, valamint ezen összeg után 2002. december 29. napjától járó késedelmi kamat megfizetésére kérték kötelezni az I. rendű alperest.
- [14] Telefon-többletköltség jogcímén az I. és II. rendű felperesek egymás közt 1/2 - 1/2 arányban 49 000 Ft tőke, valamint ezen összeg után 2003. július 16. napjától számított késedelmi kamat megfizetésére kérték kötelezni az I. rendű alperest.
- [15] Az I. rendű felperes munkabérekiesés jogcímén 2 602 782 Ft tőke, valamint azután 2006. október 26. napjától a kifizetés napjáig járó késedelmi kamat megfizetésére kérte kötelezni az I. rendű alperest
- [16] A II. rendű felperes munkabér-táppénz különbözet jogcímén 50 908 Ft tőke, valamint azután 2003. március 10. napjától a kifizetés napjáig számított késedelmi kamat megfizetésére kérte kötelezni az I. rendű alperest.
- [17] Tisztasági többlet-kiadás jogcímén az I. és II. rendű felperesek egymás közt 1/2 - 1/2 arányban 176 000 Ft tőke és azután 2003. május 15. napjától számított késedelmi kamata megfizetésére kérték kötelezni az I. rendű alperest.
- [18] Az I. rendű alperes érdemi ellenkérelmében a nem vagyoni kártérítés iránti keresetet eltúlzottnak találta.
- [19] Az ápolás-gondozás indokoltságát összesen legfeljebb 6 hónapos időtartamban és legfeljebb napi 3 órában tartotta elfogadhatónak.
- [20] A háztartási kisegítés indokoltságát valamennyi beavatkozás és gyógytartam együttes figyelembevételével összesen legfeljebb 6 hónapos időtartamban és legfeljebb napi 3

órában fogadta el.

- [21] Élelemfeljavítás jogcímén 2002. augusztus 21-től számítva, hat hónapos időtartamra, havi 10 000 Ft-ot tartott elfogadhatónak.
- [22] Telefon-többletköltség esetében a káresemény időpontjában fennálló értékviszonyokra tekintettel összesen 5000 Ft-nak megfelelő összeget fogadott el.
- [23] Tisztasági többletkiadás jogcímén 2002. augusztus 21. napjától számított 6 hónapra terjedően és havi 4000 Ft összeget tartott elfogadhatónak.
- [24] Az I. rendű alperesi beavatkozó a kereset elutasítását indítványozta.
- [25] A törvényszék 21.P.20.562/2011/249. sorszám alatt kijavított, 21.P.20.562/2011/248. számú ítéletével kötelezte az [I. rendű] alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az I. rendű felperesnek 7 678 118 Ft tőkét, és ezen összegből 4 000 000 Ft tőke után 2002. augusztus 21. napjától 2004. december 31. napjáig évi 11 %-os, 2005. január 1. napjától 2013. június 30. napjáig minden késedelemmel érintett félévre a félévet megelőző utolsó naptári napon érvényes jegybanki alapkamatnak megfelelő mértékű kamatot, 2013. július 1. napjától a kifizetés napjáig minden késedelemmel érintett félévre a félév első napján érvényes jegybanki alapkamatnak megfelelő mértékű késedelmi kamatot, 305 577 Ft után 2003. május 15. napjától 2004. december 31. napjáig évi 11 %-os mértékű, 2005. január 1. napjától 2013. június 30. napjáig minden késedelemmel érintett félévre a félévet megelőző utolsó naptári napon érvényes jegybanki alapkamatnak megfelelő mértékű kamatot, 2013. július 1. napjától a kifizetés napjáig minden késedelemmel érintett félévre a félév első napján érvényes jegybanki alapkamatnak megfelelő mértékű késedelmi kamatot, 88 200 Ft tőke után 2005. január 1. napjától 2013. június 30. napjáig minden késedelemmel érintett félévre a félévet megelőző utolsó naptári napon érvényes jegybanki alapkamatnak megfelelő mértékű kamatot, 2013. július 1. napjától a kifizetés napjáig minden késedelemmel érintett félévre a félév első napján érvényes jegybanki alapkamatnak megfelelő mértékű késedelmi kamatot, 796 781 Ft tőke után 2003. augusztus 25. napjától 2004. december 31. napjáig évi 11 %-os mértékű, 2005. január 1. napjától 2013. június 30. napjáig minden késedelemmel érintett félévre a félévet megelőző utolsó naptári napon érvényes jegybanki alapkamatnak megfelelő mértékű kamatot, 2013. július 1. napjától a kifizetés napjáig minden késedelemmel érintett félévre a félév első napján érvényes jegybanki alapkamatnak megfelelő mértékű késedelmi kamatot, 1 203 785 Ft után 2005. szeptember 1. napjától 2013. június 30. napjáig minden késedelemmel érintett félévre a félévet megelőző utolsó naptári napon érvényes jegybanki alapkamatnak megfelelő mértékű kamatot, 2013. július 1. napjától a kifizetés napjáig minden késedelemmel érintett félévre a félév első napján érvényes jegybanki alapkamatnak megfelelő mértékű késedelmi kamatot, 423 500 Ft után 2004. január 15. napjától 2004. december 31. napjáig évi 11 %-os mértékű, 2005. január 1. napjától 2013. június 30. napjáig minden késedelemmel érintett félévre a félévet megelőző utolsó naptári napon érvényes jegybanki alapkamatnak megfelelő mértékű kamatot, 2013. július 1. napjától a kifizetés napjáig minden késedelemmel érintett félévre a félév első napján érvényes jegybanki alapkamatnak megfelelő mértékű késedelmi kamatot, 472 000 Ft után 2005. augusztus 30. napjától 2013. június 30. napjáig minden késedelemmel érintett félévre a

félévet megelőző utolsó naptári napon érvényes jegybanki alapkamatnak megfelelő mértékű kamatot, 2013. július 1. napjától a kifizetés napjáig minden késedelemmel érintett félévre a félév első napján érvényes jegybanki alapkamatnak megfelelő mértékű késedelmi kamatot, 139 358 Ft után 2003. szeptember 15. napjától 2004. december 31. napjáig évi 11 %-os mértékű, 2005. január 1. napjától 2013. június 30. napjáig minden késedelemmel érintett félévre a félévet megelőző utolsó naptári napon érvényes jegybanki alapkamatnak megfelelő mértékű kamatot, 2013. július 1. napjától a kifizetés napjáig minden késedelemmel érintett félévre a félév első napján érvényes jegybanki alapkamatnak megfelelő mértékű késedelmi kamatot, 27 413 Ft után 2005. március 15. napjától 2013. június 30. napjáig minden késedelemmel érintett félévre a félévet megelőző utolsó naptári napon érvényes jegybanki alapkamatnak megfelelő mértékű kamatot, 2013. július 1. napjától a kifizetés napjáig minden késedelemmel érintett félévre a félév első napján érvényes jegybanki alapkamatnak megfelelő mértékű késedelmi kamatot, 144 055 Ft után 2005. március 15. napjától 2013. június 30. napjáig minden késedelemmel érintett félévre a félévet megelőző utolsó naptári napon érvényes jegybanki alapkamatnak megfelelő mértékű kamatot, 2013. július 1. napjától a kifizetés napjáig minden késedelemmel érintett félévre a félév első napján érvényes jegybanki alapkamatnak megfelelő mértékű késedelmi kamatot, 30 000 Ft után 2002. november 15. napjától 2004. december 31. napjáig évi 11 %-os mértékű, 2005. január 1. napjától 2013. június 30. napjáig minden késedelemmel érintett félévre a félévet megelőző utolsó naptári napon érvényes jegybanki alapkamatnak megfelelő mértékű kamatot, 2013. július 1. napjától a kifizetés napjáig minden késedelemmel érintett félévre a félév első napján érvényes jegybanki alapkamatnak megfelelő mértékű késedelmi kamatot, 9449 Ft után 2002. december 29. napjától 2004. december 31. napjáig évi 11 %-os mértékű, 2005. január 1. napjától 2013. június 30. napjáig minden késedelemmel érintett félévre a félévet megelőző utolsó naptári napon érvényes jegybanki alapkamatnak megfelelő mértékű kamatot, 2013. július 1. napjától a kifizetés napjáig minden késedelemmel érintett félévre a félév első napján érvényes jegybanki alapkamatnak megfelelő mértékű késedelmi kamatot, 2500 Ft után 2003. július 16. napjától 2004. december 31. napjáig évi 11 %-os mértékű, 2005. január 1. napjától 2013. június 30. napjáig minden késedelemmel érintett félévre a félévet megelőző utolsó naptári napon érvényes jegybanki alapkamatnak megfelelő mértékű kamatot, 2013. július 1. napjától a kifizetés napjáig minden késedelemmel érintett félévre a félév első napján érvényes jegybanki alapkamatnak megfelelő mértékű késedelmi kamatot, 35 200 Ft után 2003. május 15. napjától 2004. december 31. napjáig évi 11 %-os mértékű, 2005. január 1. napjától 2013. június 30. napjáig minden késedelemmel érintett félévre a félévet megelőző utolsó naptári napon érvényes jegybanki alapkamatnak megfelelő mértékű kamatot, 2013. július 1. napjától a kifizetés napjáig minden késedelemmel érintett félévre a félév első napján érvényes jegybanki alapkamatnak megfelelő mértékű késedelmi kamatot.

- [26] Kötelezte az [I. rendű] alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a II. rendű felperesnek 2 686 420 Ft tőkét, és ezen összegből 800 000 Ft után 2002. augusztus 21. napjától 2004. december 31. napjáig évi 11 %-os mértékű, 2005. január 1. napjától 2013. június 30. napjáig minden késedelemmel érintett félévre a félévet megelőző utolsó naptári napon érvényes jegybanki alapkamatnak megfelelő mértékű kamatot, 2013. július 1. napjától a kifizetés napjáig minden késedelemmel érintett félévre a félév első napján érvényes jegybanki alapkamatnak megfelelő mértékű késedelmi kamatot, 305 577 Ft után 2003. május 15. napjától 2004. december 31. napjáig évi 11 %-os mértékű, 2005. január 1. napjától 2013. június 30. napjáig minden késedelemmel érintett félévre a félévet megelőző utolsó naptári napon érvényes jegybanki alapkamatnak megfelelő mértékű kamatot, 2013.

július 1. napjától a kifizetés napjáig minden késedelemmel érintett félévre a félév első napján érvényes jegybanki alapkamatnak megfelelő mértékű késedelmi kamatot, 796 781 Ft után 2003. augusztus 25. napjától 2004. december 31. napjáig évi 11 %-os mértékű, 2005. január 1. napjától 2013. június 30. napjáig minden késedelemmel érintett félévre a félévet megelőző utolsó naptári napon érvényes jegybanki alapkamatnak megfelelő mértékű kamatot, 2013. július 1. napjától a kifizetés napjáig minden késedelemmel érintett félévre a félév első napján érvényes jegybanki alapkamatnak megfelelő mértékű késedelmi kamatot, 423 500 Ft után 2004. január 15. napjától 2004. december 31. napjáig évi 11 %-os mértékű, 2005. január 1. napjától 2013. június 30. napjáig minden késedelemmel érintett félévre a félévet megelőző utolsó naptári napon érvényes jegybanki alapkamatnak megfelelő mértékű kamatot, 2013. július 1. napjától a kifizetés napjáig minden késedelemmel érintett félévre a félév első napján érvényes jegybanki alapkamatnak megfelelő mértékű késedelmi kamatot, 139 358 Ft után 2003. szeptember 15. napjától 2004. december 31. napjáig évi 11 %-os mértékű, 2005. január 1. napjától 2013. június 30. napjáig minden késedelemmel érintett félévre a félévet megelőző utolsó naptári napon érvényes jegybanki alapkamatnak megfelelő mértékű kamatot, 2013. július 1. napjától a kifizetés napjáig minden késedelemmel érintett félévre a félév első napján érvényes jegybanki alapkamatnak megfelelő mértékű késedelmi kamatot, 144 055 Ft után 2005. március 15. napjától 2013. június 30. napjáig minden késedelemmel érintett félévre a félévet megelőző utolsó naptári napon érvényes jegybanki alapkamatnak megfelelő mértékű kamatot, 2013. július 1. napjától a kifizetés napjáig minden késedelemmel érintett félévre a félév első napján érvényes jegybanki alapkamatnak megfelelő mértékű késedelmi kamatot, 30 000 Ft után 2002. november 15. napjától 2004. december 31. napjáig évi 11 %-os mértékű, 2005. január 1. napjától 2013. június 30. napjáig minden késedelemmel érintett félévre a félévet megelőző utolsó naptári napon érvényes jegybanki alapkamatnak megfelelő mértékű kamatot, 2013. július 1. napjától a kifizetés napjáig minden késedelemmel érintett félévre a félév első napján érvényes jegybanki alapkamatnak megfelelő mértékű késedelmi kamatot, 9449 Ft után 2002. december 29. napjától 2004. december 31. napjáig évi 11 %-os mértékű, 2005. január 1. napjától 2013. június 30. napjáig minden késedelemmel érintett félévre a félévet megelőző utolsó naptári napon érvényes jegybanki alapkamatnak megfelelő mértékű kamatot, 2013. július 1. napjától a kifizetés napjáig minden késedelemmel érintett félévre a félév első napján érvényes jegybanki alapkamatnak megfelelő mértékű késedelmi kamatot, 2500 Ft után 2003. július 16. napjától 2004. december 31. napjáig évi 11 %-os mértékű, 2005. január 1. napjától 2013. június 30. napjáig minden késedelemmel érintett félévre a félévet megelőző utolsó naptári napon érvényes jegybanki alapkamatnak megfelelő mértékű kamatot, 2013. július 1. napjától a kifizetés napjáig minden késedelemmel érintett félévre a félév első napján érvényes jegybanki alapkamatnak megfelelő mértékű késedelmi kamatot, 35 200 Ft után 2003. május 15. napjától 2004. december 31. napjáig évi 11 %-os mértékű, 2005. január 1. napjától 2013. június 30. napjáig minden késedelemmel érintett félévre a félévet megelőző utolsó naptári napon érvényes jegybanki alapkamatnak megfelelő mértékű kamatot, 2013. július 1. napjától a kifizetés napjáig minden késedelemmel érintett félévre a félév első napján érvényes jegybanki alapkamatnak megfelelő mértékű késedelmi kamatot.

[27] Ezt meghaladóan a felperesek keresetét elutasította.

[28] Kötelezte az [I. rendű] alperest, hogy a Törvényszék Gazdasági Hivatala által közölt módon és időben fizessen meg a Magyar Államnak 94 187 Ft előlegezett költséget és 15 nap alatt fizessen meg a felpereseknek személyenként 102 821 - 102 821 Ft-ot.

- [29] Az I. rendű felperest 149 250 Ft, a II. rendű felperest 49 750 Ft feljegyzett peres eljárási illeték a ... Megyei Adó- és Vámigazgatósága által közölt módon és időben, Magyar Állam javára való megfizetésére kötelezte. Megállapította, hogy az ezt meghaladó 701 000 Ft feljegyzett peres eljárási illeték a Magyar Állam terhén marad.
- [30] Megállapította továbbá, hogy az ezt meghaladóan felmerült költségeiket a peres felek maguk viselik.
- [31] A fellebbezés elbírálása szempontjából releváns indokolásában az élelemfeljavítással összefüggésben kifejtette, hogy a 214. sorszám alatti orvosszakértői vélemény szerint az I. rendű felperes megfelelő széklet konzisztenciájának az elérése érdekében szakértőileg elfogadható a **F**-termékek használata, illetve olyan ételek fogyasztása, amelyek nem okoznak fokozottabb gázképződést. Indokolt a kevés zöldség, gyümölcs fogyasztása miatti többlet vitamin-bevitel, a **F**-termékek közül az **f** Juice Calcium és a Multivitamin rendszeres fogyasztása.
- [32] A törvényszék szerint a **F**-termékek fogyasztására vonatkozóan az Ilovsky Lajosnétól származó, 182. sorszám alatti okirat nem alkalmas annak igazolására, hogy az I. rendű felperes 2002-től kezdődően fogyasztotta-e a **F** termékeket, s ha igen, akkor közülük melyiket, milyen mennyiségben és milyen értékben. Az összecszerűség igazolására a felperesek által 148. sorszám alatt csatolt számla nem alkalmas, mert annak kiállítója a **F** Kft., a kiállítás időpontja 2016 augusztusa, címzettje pedig **I. L-né** ügynök.
- [33] A felperesek az élelemjavítás, vitaminpótlás tárgyában velük közölt bizonyítási kötelezettség ellenére további bizonyítékot nem szolgáltatottak, így az ezen a címen előterjesztett vagyoni kártérítés iránti igényük bizonyíthatatlanság miatt nem volt teljesíthető.
- [34] Az [I. rendű] alperes a károkozást követő 6 hónapra havi 10 000 Ft-os összegben elismerte az élelemfeljavítás jogcímén előterjesztett keresetet, így a törvényszék szerint 60 000 Ft összegű kártérítés és annak kamata egymást közt 1/2 - 1/2 arányban illeti meg a felpereseket.
- [35] A törvényszék az I. rendű felperes munkabérmegemelésre alapított kárigényét szintén nem találta alaposnak.
- [36] Ezzel kapcsolatban kifejtette, hogy az I. rendű felperes ezt az igényét a rész- és közbenső ítélet jogerőre emelkedését követően, 2017. február 15. napján, 159. sorszám alatt terjesztette elő.
- [37] A törvényszék a 154. sorszámú jegyzőkönyv 19. oldalán tájékoztatta az I. rendű felperest, hogy a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: 1959-es Ptk.) 339. §-ában foglaltakból következően neki kell igazolnia, hogy a munkaviszonya a károkozás folytán kialakult egészségi állapota miatt szűnt meg.
- [38] Az I. rendű felperes a személyes nyilatkozatában, valamint a 182. sorszám alatti beadványában is arra hivatkozott, hogy belátta: egészségi állapota miatt korábbi munkáját nem fogja tudni végezni, nemcsak a fizikai terhelés, az étkezések rendjének betartása, hanem amiatt sem, mert a gyermekét egyedül nevelte.
- [39] A törvényszék álláspontja szerint az I. rendű felperes nem teljesítette a bizonyítási

kötelezettségét. Az e körben meghallgatott két tanú nem volt érdektelen, hisz' egyikük az I. rendű felperes nagynénje, a másikuk pedig az I. rendű felperes barátnője. Az I. rendű felperes nyilatkozata szerint a munkaviszonya 2005 augusztusában szűnt meg, tehát olyan időszakban, amikor a per már 1 éve folyt. A törvényszék szerint elvárható lett volna a jogi képviselővel pert kezdeményező I. rendű felperestől, hogy a munkaviszonya megszűnésével összefüggő körülmények igazolása érdekében okirati bizonyítékot szolgáltatson, annak hiányában pedig elfogulatlan tanú, esetlegesen korábbi munkatársának a tanúkenti kihallgatását kérje.

- [40] Mivel az I. rendű felperes munkaviszonya megszűnésének indokát nem igazolta, ezért a munkabérkiesésre vonatkozó kereseti kérelmét a törvényszék elutasította.
- [41] A perköltségről való döntés körében a törvényszék azt vette figyelembe, hogy a keresetlevél 2004. április 2. napján érkezett a bíróságra.
- [42] Az I. rendű felperes saját jogán nem vagyoni kártérítés jogcímén 4 000 000 Ft, vagyoni kártérítés jogcímén 11 859 870 Ft tőke, a II. rendű felperes nem vagyoni kártérítés jogcímén 2 000 000 Ft, vagyoni kártérítés jogcímén 2 871 045 Ft tőke megfizetésére kérte kötelezni az I. rendű alperest.
- [43] Az I. rendű felperes a 15 859 870 Ft összegű kereseti kérelméhez képest 7 678 118 Ft tőke, a II. rendű felperes a 4 871 045 Ft összegű követeléséhez képest 2 686 420 Ft tőke erejéig lett pernyertes.
- [44] Az I. és II. rendű felperesek a 20 730 915 Ft összegű kereseti kérelméhez képest a megítélt 10 260 222 Ft tőkére nézve az állapítható meg, hogy a pernyertességi-pervesztességi arány 50 - 50 %-os mértékű.
- [45] A felperesek a 2004-es perindításkor teljes személyes költségmentességben részesültek.
- [46] A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága mint felülvizsgálati bíróság Pfv.III.20.733/2010/5. számú végzésében az I. rendű alperes, valamint felperesek felülvizsgálati eljárási költségét külön-külön 200 000 Ft-ban állapította meg.
- [47] A hatályon kívül helyezést megelőző elsőfokú eljárás során a felperesek költségmentessége folytán feljegyzett peres eljárási illeték 502 000 Ft-ot tett ki, a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság Gazdasági Hivatala által előlegezett szakértői díj összege 188 374 Ft volt, a Debreceni Ítéltábla előtti eljárásban az I. rendű felperes fellebbezése folytán feljegyzett peres eljárási illeték 480 400 Ft, míg a II. rendű felperes fellebbezése folytán feljegyzett illeték 221 200 Ft volt.
- [48] A hatályon kívül helyezést követően megismételt peres eljárásban a törvényszék a 2011. június 2. napján hozott, 9. sorszámú végzésével a felperesek személyes költségmentességét a jövőre nézve megvonta, majd a felperesek szakértői költségre kiterjedő személyes költségmentesség iránti kérelmének a teljesítését a 2012. április 23-án hozott, 31. sorszámú végzésével megtagadta.
- [49] A megismételt peres eljárás során a felemelt kereseti kérelemre tekintettel további 398 000 Ft elsőfokú feljegyzett illetékből az érvényesített tőkekövetelés arányára tekintettel az I. rendű felperesre 298 500 Ft, míg a II. rendű felperesre 99 500 Ft feljegyzett illeték összeg

esik. A megismételt elsőfokú eljárás során felmerült szakértői költség 149 479 Ft (34. sorszám), 120 000 Ft (99. sorszám), 57 277 Ft (107. sorszám), 84 530 Ft (217. sorszám), azaz 411 286 Ft összegű, amelyet a felperesek előlegeztek.

- [50] A törvényszék a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: 1952-es Pp.) 81. §-ára tekintettel a pernyertesség-pervesztesség aránya alapján úgy határozott, hogy a perrel felmerült ügyvédi munkadíjban megmutatkozó költségeiket a peres felek maguk viselik.
- [51] A felemelt kereset folytán feljegyzett peres eljárási illetékből a megvont személyes költségmentességre tekintettel az I. rendű felperes (298 500 Ft/2) 149 250 Ft, míg a II. rendű felperes (99 500/2) 49 500 Ft összegű illetéket köteles megfizetni a Magyar Államnak, míg az I. rendű alperes személyes illetékmentességére tekintettel 701 000 Ft illeték a Magyar Állam terhén marad az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 5. §-ára és 74. §-ára tekintettel alkalmazandó 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. §-ának (1) és (2) bekezdései alapján.
- [52] A fele részben pervesztes I. rendű alperes ezen arányban köteles a felpereseknek egymás közt 1/2 - 1/2 arányban megtéríteni az előlegezett szakértői költséget.
- [53] A perrel felmerült szakértői díj a megelőző elsőfokú eljárásban 188 374 Ft volt, amelyet az akkor személyes költségmentességben részesülő felperesek nem kötelesek megtéríteni. A megismételt elsőfokú eljárásban 411 286 Ft szakértői díj merült fel. A mindösszesen 609 660 Ft összegű szakértői költségből a 188 374 Ft fele részét, 94 187 Ft-ot az I. rendű alperes köteles megtéríteni a Magyar Államnak, míg 205 643 Ft-ot az I. és II. rendű felperesek egymás közt 1/2 - 1/2 arányban a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdése alapján kötelesek viselni.
- [54] Az elsőfokú ítélet ellen az I. rendű felperes fellebbezést terjesztett elő, amelyben az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatását és az I. rendű alperes kötelezését kérte élelemfeljavítás jogcímén a 2002. augusztus 21. napjától a 2005. március 31. napjáig terjedő időszakra 626 000 Ft tőke és annak 2003. december 11. napjától járó törvényes mértékű késedelmi kamatai, a 2005. március 31. napjától 2016. november 15. napjáig terjedő időszakra 2 750 000 Ft tőke és annak 2011. január 30. napjától járó törvényes mértékű késedelmei kamatai, 2016. november 15. napjától pedig havi 20 000 Ft járadék és törvényes kamata megfizetésére.
- [55] Munkabérkiesés jogcímén 2 602 782 Ft tőke és ezen összeg után 2006. október 26. napjától járó törvényes mértékű késedelmi kamat megfizetésére is kérte kötelezni az I. rendű alperest.
- [56] Kérte továbbá, hogy az ítélet tábla az elsőfokú ítélet perköltséggel kapcsolatos rendelkezését is változtassa meg, és kötelezze az I. rendű alperest a terhére megállapított marasztalási összegnek megfelelő perköltség megfizetésére a 32/2003 (VIII. 22.) IM rendelet alapján megállapítható 5%-os mértékben.
- [57] Érvelése szerint a törvényszék nem indokolta meg, hogy a munkabérkieséssel összefüggésben meghallgatott tanúkat miért tartotta elfogultnak.
- [58] Az I. rendű felperes munkahelyváltásának indoka a IV. fokú gátrepedés és annak

következményei voltak. 2005-ben kellett volna visszamennie dolgozni, de orvosszakértői véleménnyel is igazoltan a többszöri műtéti beavatkozások miatt munkaképessége, illetve korábbi teherbírása csökkent, fizikailag nem volt terhelhető, ezért közepesen nehéz és nehéz fizikai munkákat nem tudott végezni. Széklettartási nehézsége, illetve a bélgázok tartásának elégtelensége hozzájárulhatott ahhoz, hogy az üzletvezetői-eladói munkaviszonyát nem tudta folytatni.

- [59] Előadta, hogy az élelemfeljavítás összegszerűségét a 183. sorszám alatt becsatolt okirat bizonyítja.
- [60] A perköltséggel kapcsolatos döntést azért is támadta, mert az elsőfokú ítélet sérti az 1952-es Pp. 81. §-ának (2) bekezdését.
- [61] Kifejtette, hogy a felperesek 411 286 Ft szakértői díjat előlegezetek, amely összeg alapvetően a megismételt eljárás során merült fel. Amennyiben erre nem lett volna szükség, a felpereseknek azt a költségmentességükre tekintettel nem kellett volna előlegezni. A törvényszéknek azt is értékelnie kellett volna, hogy az orvosszakértői bizonyítás a jogalappal összefüggésben merült fel, amelynek tekintetében a felperesek pernyertesek lettek.
- [62] Az I. rendű alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte.
- [63] A munkabérekieséssel kapcsolatban előadta, hogy az I. rendű felperes ezt az igényét csak a rész- és közbenső ítélet jogerőre emelkedését követően, a 2005-ben bekövetkezett káreseményhez képest 12 évvel később, 2017. február 5-én terjesztette elő, amely felveti az igény elévülésének a lehetőségét.
- [64] Vitatta, hogy az I. rendű felperes munkaviszonya az egészségi állapota miatt szűnt volna meg.
- [65] Rögzítette, hogy az I. rendű felperes volt munkáltatóját egy hosszan tartó felszámolási eljárás következtében 2008-ban törölték a cégnyilvántartásból.
- [66] Vitatta azt is, hogy az I. rendű felperes ne lett volna alkalmas a korábbi boltvezetői feladatainak az ellátásra, miközben ezután folyamatos fizikai igénybevételt jelentő takarítói munkát vállalt.
- [67] Osztotta a törvényszék azzal kapcsolatos álláspontját, hogy a meghallgatott tanúk legfeljebb az I. rendű felperes által előadottakat erősítették meg és nyilvánvalóan nem rendelkeztek információkkal az I. rendű felperes munkavégzési körülményeiről.
- [68] Az élelemfeljavítás körében előadta, hogy egy 2016-ban kiállított számla nem lehet elégséges egy jóval korábban felmerült kiadás igazolására.
- [69] Az I. rendű felperes semmilyen módon nem bizonyította, hogy szedte volna a **F**-termékeket.
- [70] A perköltségviseléssel kapcsolatban előadta, hogy az I. rendű alperes a per során mindvégig jogi képviselővel járt el, részletes ellenkérelmet és számos előkészítő iratot terjesztett elő, azaz hasonló terjedelmű munkát fejtett ki, mint a felperesek képviselője.

- [71] Az I. rendű felperes jóhiszemű pervitelét aggályossá teszi a 12-13 évvel későbbi, új igény formájában előterjesztett keresetmódosítás is.
- [72] Az I. rendű alperesi beavatkozó az elsőfokú ítélet helybenhagyását és az I. rendű felperes másodfokú perköltségben marasztalását kérte.
- [73] Az élelemfeljavítás körében kifejtette, hogy az I. rendű felperes a **F**-termékek fogyasztásával összefüggő kárigényét nem bizonyította, ahogy azt sem, hogy a munkaviszonya megszűnése a káreseményre lett volna visszavezethető.
- [74] Az I. rendű felperes a korábbi munkaköre ellátására való alkalmatlanságát azzal tudta volna hitelt érdemlő módon bizonyítani, ha a munkahelyén kéri a munkaköri alkalmassági vizsgálat elvégzését, és a foglalkozás-egészségügyi orvostól nem alkalmas minősítést kap.
- [75] Az I. rendű alperesi beavatkozó szerint az elsőfokú bíróság a perköltséggel kapcsolatban is helyes döntést hozott.
- [76] Az ítélet tábla az I. rendű felperes fellebbezését az 1952-es Pp. 256/A. §-a (1) bekezdésének f) pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el, fellebbezés hiányában, a kereseti illeték kivételével nem érintette az elsőfokú ítélet II. rendű felperesre vonatkozó rendelkezéseit, az I. rendű alperest az I. rendű felperes javára 7 678 118 Ft tőkében és kamataiban marasztaló, valamint a munkabérkiesés és az élelemfeljavítás vonatkozásában a **F** L-termékekkel kapcsolatban előterjesztett lejárt jövedelempótló és költségterítő járadékigény kivételével az I. rendű alperes marasztalását meghaladóan az I. rendű felperes keresetét elutasító rendelkezéseket, és az I. rendű felperes fellebbezését a javára megítélt perköltség összege vonatkozásában alaposnak, az élelemfeljavítással összefüggő költségterítő járadékigény, valamint a munkabér-kiesésre alapított jövedelempótló járadékigény vonatkozásában alaptalannak találta.
- [77] Az ítélet tábla mindenekelőtt rögzíti, hogy egy polgári perben minden peres fél a per végéig megtartja a perbeli pozícióját, „rendűségét”.
- [78] A törvényszék a per II. rendű alperesével szembeni keresetet a 128. sorszámú rész- és közbenső ítéletével elutasította. Ezt a határozatát a Debreceni Ítélet tábla Pf.I.20.406/2016/7. számú rész- és közbenső ítéletével helybenhagyta.
- [79] A II. rendű alperessel szembeni kereset jogerős részítélettel való elutasítása nem eredményezi azt, hogy az I. rendű alperes mint a perben kétségtől egyedül maradt alperes elveszti a rendűségét, azaz az I. rendű alperes a sorban őt követő II. rendű alperes „kiesése” ellenére mindvégig megtartja az I. rendűségét, ezért az ítélet tábla a törvényszék által alperesnek nevezett peres félre ítéletében I. rendű alperesként utal.
- [80] A törvényszék a tényállást a fellebbezéssel támadott kártételek vonatkozásában a jogvita

elbírálásához szükséges mértékben feltárta, az élelemfeljavítás körében a **F** Living-termékekkel kapcsolatban előterjesztett költségtérítő járadékigény tekintetében megfelelő terjedelmű és irányú bizonyítást, valamint helytálló jogi következtetést vont le. A munkabérkieséssel összefüggő kárigény vonatkozásában a tényállást úgyszintén helyesen tárta fel és megfelelő végkövetkeztetést vont le, azonban döntése indokait az ítélet tábla nem osztotta.

- [81] Az ítélet tábla a pertárgyérték meghatározása, s így a perköltségszámítás vonatkozásában is a törvényszékétől eltérő álláspontra helyezkedett.
- [82] Élelemfeljavítással összefüggő költségtérítő járadékigény - **F** Magyarország Kft. által forgalmazott termékek
- [83] Az 1959-es Ptk. 355. §-ának (4) bekezdése szerint kártérítés címén a károkozó körülmény folytán a károsult vagyonában beállott értékcsökkenést és az elmaradt vagyoni előnyt, továbbá azt a kárpótlást vagy költséget kell megtéríteni, amely a károsultat ért vagyoni és nem vagyoni hátrány csökkentéséhez vagy kiküszöböléséhez szükséges.
- [84] Az ítélet tábla mindenben és maradéktalanul osztotta a törvényszék e kárigény elutasításával kapcsolatos indokolását.
- [85] Az I. rendű felperes nem bizonyította, hogy a káreseményt követően havonta milyen **F** Magyarország Kft. által forgalmazott étrendkiegészítőket fogyasztott, és azokkal kapcsolatban milyen összegű havi kiadása merült fel.
- [86] Az ítélet tábla álláspontja e körben a törvényszékével azonos: egy 2016-ban kiállított, a 2016-os évre vonatkozó, nem is az I. rendű felperes nevére szóló számla nem bizonyítja azt, hogy az I. rendű felperes a megelőző években milyen értékben és milyen összetételben vásárolt **F**-étrendkiegészítőket.
- [87] A 214. sorszámú igazságügyi orvosszakértői szakvélemény 16. oldalának 8. pontjában írtak, miszerint szakértőileg elfogadható a **F**-termékek fogyasztása, e kárigény vonatkozásában pusztán az elméleti okozati összefüggést támasztják alá, de sem a kár összecszerűségét, sem annak tényleges, adott időszakban való felmerülését, azaz az I. rendű felperes vagyonában ezen étrendkiegészítők beszerzése miatt az adott időben bekövetkezett csökkenést nem igazolják, azt a károsultnak kell megtennie, akár e kártételek felmerülését igazoló okiratok (például a vásárlást igazoló számla, átutalási megbízás) becsatolásával, akár a forgalmazó, viszonteladó tanúkénti kihallgatásának az indítványozásával vagy bármilyen olyan módon, amely e kártétel tényleges, adott időszakban való felmerülését a bíróság számára is ellenőrizhetővé és követhetővé teszi.

- [88] Az I. rendű felperes nem bizonyította, hogy a keresetében megjelölt érendkiegészítőket az általa megjelölt időszakban megvásárolta, ahogy azt sem, hogy azok megvásárlásával kapcsolatban havonta milyen összegű kiadása merült fel.
- [89] Ennek alátámasztására nem alkalmas az I. rendű felperes által 182. sorszám alatt csatolt egyszerű magánokirat, amely általánosságban utal arra, hogy az I. rendű felperes **I. L-nének**, a **F**-termékek forgalmazójának a rendszeres vásárlója 2008 óta, továbbá amely ugyancsak általánosságban utal ezen termékek 2017-es árára, valamint arra, hogy a 2003-as árakhoz képest 2005-re 5 %-os mértékű volt az áremelkedés.
- [90] Mindezekből következően a törvényszék jogszerűen utasította el az I. rendű felperesnek a **F** Magyarország Kft. által forgalmazott érendkiegészítő termékek megvásárlásával összefüggésben előterjesztett kártérítési igényét.
- [91] Az I. rendű felperes munkabér-kiesésre alapított kártérítési igénye
- [92] Az ítélet tábla az I. rendű alperes fellebbezési ellenkérelmében előterjesztett elévülési kifogást alaposnak találta.
- [93] Az 1959-es Ptk. 355. §-a (4) bekezdésének II. fordulata alapján kártérítés címén a károkozó körülmény folytán elmaradt vagyoni előnyt kell megtéríteni, amely a károsultat ért vagyoni hátrány kiküszöböléséhez szükséges.
- [94] Az 1959-es Ptk. 356. §-ának (2) bekezdése akként rendelkezik, hogy balesetből eredő munkaképtelenség vagy munkaképesség-csökkenés esetében járadékként az elmaradt keresetnek (jövedelemnek) a társadalombiztosítási ellátásokkal csökkentett összegét kell megtéríteni.
- [95] Az 1959-es Ptk. 357. §-ának (1) bekezdése értelmében a balesetet szenvedett személy keresetveszteségét (jövedelemkiesését) általában a balesetet megelőző egy évben elért rendszeres kereset (jövedelem) havi átlaga alapján kell meghatározni. Ha az említett idő alatt a keresetben (jövedelemben) tartós jellegű változás állott be, csak a változás utáni kereset (jövedelem) átlagát lehet figyelembe venni.
- [96] Ugyanezen szakasz (2) bekezdése szerint, ha a balesetet szenvedett személy munkabére a balesetkor rendszeres jellegű és határozott összegű volt, ezt kell a keresetveszteség megállapításánál figyelembe venni.
- [97] Ugyanezen szakasz (4) bekezdése alapján a keresetveszteség (jövedelemkiesés) megállapításánál figyelembe kell venni azt a jövőbeli változást is, amelynek meghatározott időpontban való bekövetkezésével már előre teljes bizonyossággal lehet számolni.

- [98] Az 1959-es Ptk. 324. §-ának (1) bekezdése értelmében a követelések öt év alatt elévülnek, ha jogszabály másként nem rendelkezik
- [99] Az 1959-es Ptk. 280. §-ának (3) bekezdése szerint a tartásdíjat, az életjáradékot és a baleseti járadékot időszakonként előre kell fizetni; a jogosult a hat hónapnál régebben lejárt és alapos ok nélkül nem érvényesített részleteket bírósági úton többé nem követelheti.
- [100] A Legfelsőbb Bíróság PK 52. számú állásfoglalása értelmében járadékkövetelés esetén az elévülési idő a járadékkövetelés egészére, tehát a jövőben lejáró részletekre is egységesen akkor kezdődik, amikor a káresemény folytán első ízben jelentkezett az egyébként rendszeres, időszakonként visszatérő károsodás.
- [101] (A jövedelempótló járadék elévülésével kapcsolatban lásd a Debreceni Ítéltábla Pf.I.20.057/2016/5. számú, míg a költségtérítő járadék elévülésével kapcsolatban a Kúria Pfv.III.20.800/2013/7. számú határozatát.)
- [102] A Kúria Pfv.V.21.285/2015/4. számú határozatának indokolása szerint az 5 éven belül nem érvényesített járadék iránti igény elévül. Az elévülés kezdőidőpontját meghatározza, hogy maga a károsult mikorra teszi az adott követelés esedékességét.
- [103] Az I. rendű felperesnek a X Kft.-nél fennállt munkaviszonya 2005-ben szűnt meg, az I. rendű felperes állítása szerint azért, mert a káreseményre visszavezethetően a korábban végzett munkáját nem tudta ellátni.
- [104] Az I. rendű felperes erre alapítottan a 2005. augusztus 21-től 2007. december 31-ig terjedő időszak vonatkozásában munkabér-kiesésben manifesztálódó vagyoni kártérítés iránti igényét a 2004-ben indult perben 2017-ben terjesztette elő, amely elévültnek minősül.
- [105] Elsőfokú perköltség

Alapos volt az I. rendű felperes perköltségszámítással kapcsolatos fellebbezése.

- [106] A törvényszék az I. rendű felperes által érvényesített költségtérítő és jövedelempótló járadékigények vonatkozásában nem az 1952-es Pp. 24. §-a (2) bekezdésének a) pontja alapján határozta meg a pertárgyértéket, így a pernyertesség-pervesztesség arányát illetően nem helytálló következtetést vont el.

- [107] A felperesek keresetükben a nem vagyoni kártérítés mellett lejárt költségtérítő és jövedelempótló járadék iránti igényeket is előterjesztettek, amelyek vonatkozásában a pertárgyérték meghatározásakor a törvényszéknek az 1952-es Pp. 24. §-a (2) bekezdésének a) pontját kellett volna alkalmaznia, miszerint a keresettel érvényesített követelés vagy más jog értékeként - a tényleg megállapítható összegtől függetlenül - tartási vagy élelmezési követelés, egyéb járadék, más időszakos szolgáltatás vagy haszonvétel iránti perben a még teljesítendő valamennyi szolgáltatás értékét, de nem többet, mint az egy évi szolgáltatás értékét kell számításba venni.
- [108] A bírói gyakorlat több évtizede következetes álláspontja szerint nincs jelentősége annak, hogy a felperes csak a lejárt járadék(ok) megfizetése iránt terjeszt elő igényt, avagy ezzel együtt a jövőben lejáráó járadékokra vonatkozóan is, vagy pedig csak a jövőre nézve érvényesít járadékigényt.
- [109] Ha a követelés egy évnél hosszabb időre szól, a pertárgy értéke ebben az esetben is az egy évre járó összeg lesz. [Szilbereky Jenő - Névai László (szerk.): A polgári perrendtartás magyarázata. Első kötet. Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest, 1976. 255. o. és Németh János - Kiss Daisy (szerk.): A polgári perrendtartás magyarázata 1. kötet. Második (átdolgozott) kiadás. Complex Kiadó, Budapest, 2007. 289. o.]
- [110] A Legfelsőbb Bíróság 4/2008. Polgári jogegységi határozatának V. pontja ezzel analóg módon kimondta, hogy a pertárgy értékének számítása szempontjából nincs jelentősége annak, hogy a felperes csupán lejárt tartásdíjat igényel vagy - az 1952-es Pp. 122. §-a (2) bekezdésének speciális rendelkezése alapján - csak jövőben lejáráó tartásdíjat követel, esetleg mindkettőre kiterjed a keresete, a pertárgy értékét - a ténylegesen érvényesített hátralék vagy jövőbeni követelés összegétől függetlenül - a Pp. 24. § (2) bekezdésének a) pontja alapján, általában
- [111] A bírói gyakorlat kártérítési perben több évre vonatkozóan előterjesztett, lejárt járadékigény esetén pertárgyértékként a legmagasabb havi járadékösszeg 12-szeresét veszi figyelembe. (Lásd a Fővárosi Ítéltábla 18.Pf.21.331/2016/8. számú ítéletét.)
- [112] A törvényszék a perköltségviselés körében nem alkalmazta az 1952-es Pp. 25. §-ának (3) bekezdésében, valamint az 1952-es Pp. 51. §-ának b) pontjában foglaltakat sem.
- [113] Az ítéltábla rögzíti, hogy az 1952-es Pp. 25. §-ának (3) bekezdésében írtakból következően, amennyiben több felperes együtt indít pert, követeléseiket a pertárgy értékének meghatározása végett össze kell adni, és az 1952-es Pp. 51. §-ának b) pontja szerinti egyszerű pertársaságot alkotó felpereseket a pertárgy értékének megfelelően kiszámított perköltség viselésére érdekeltységük arányában kell kötelezni, ha érdekeltységük között jelentékenyebb eltérés mutatkozik. (Lásd a Legfelsőbb Bíróság BH2008.49. számú eseti döntésének II. pontjában kifejtetteket és a Fővárosi Ítéltábla 18.Pf.21.331/2016/8.

számú határozatát.)

- [114] Ennek értelmében az I. rendű felperes keresete vonatkozásában a pertárgyérték a 144., 227. és 241. sorszámú, keresetpontosítást tartalmazó beadványok alapulvételével a következőképpen alakul: 1. tétel: nem vagyoni kártérítés 4 000 000 Ft, 3. tétel: ápolás-gondozás az I. rendű felperes egészségügyi állapota miatt - a legmagasabb havi összeg 73 725 Ft X 12 = 884 700 Ft $\frac{1}{2}$ -e (miután ezt az igényt az I. és II. rendű felperesek együttes jogosultakként érvényesítették) = 442 350 Ft, 4. tétel: ápolás-gondozás a felperesek gyermekével kapcsolatban - a legmagasabb havi összeg 73 725 Ft X 12 = 884 700 Ft $\frac{1}{2}$ -e = 442 350 Ft, 5. tétel: ápolás-gondozás a felperesek gyermekével kapcsolatban mint az I. rendű felperes önálló kárigénye - a legmagasabb havi összeg 73 725 Ft X 12 = 884 700 Ft, 6. tétel: háztartási kisegítés többletköltsége - 30 000 Ft X 12 = 360 000 Ft $\frac{1}{2}$ -e = 180 000 Ft, 7. tétel: háztartási kisegítés többletköltsége mint az I. rendű felperes önálló kárigénye - 20 000 Ft X 12 = 240 000 Ft, 8. tétel: közlekedési többletköltség - 16 058 Ft X 12 = 192 696 Ft $\frac{1}{2}$ -e = 96 348 Ft, 9. tétel: közlekedési többletköltség mint az I. rendű felperes önálló kárigénye: 5180 Ft X 12 = 62 160 Ft, 10. tétel: élelemfeljavítási költség - 20 000 Ft X 12 = 240 000 Ft $\frac{1}{2}$ -e = 120 000 Ft, 11. tétel: élelemfeljavítási költség mint az I. rendű felperes önálló kárigénye: 20 000 Ft X 12 = 240 000 Ft, 12. tétel: tápszerköltség 18 889 Ft $\frac{1}{2}$ -e = 9450 Ft, 13. tétel: telefonálási többletköltség - 49 000 Ft $\frac{1}{2}$ -e = 24 500 Ft, 14. tétel: az I. rendű felperes munkabérekiesése: 92 957 Ft X 12 = 1 115 484 Ft, 16. tétel: tisztasági többletkiadás: 10 000 Ft X 2 = 20 000 Ft $\frac{1}{2}$ -e = 10 000 Ft.
- [115] Az I. rendű felperes keresetére eső pertárgyérték: 7 917 342 Ft.
- [116] A törvényszék az az I. rendű felperes vonatkozásában az 1. tételt (nem vagyoni kártérítést) 4 000 000 Ft összegben, a 3. tételt (ápolás-gondozás az I. rendű felperes egészségügyi állapota miatt) pertárgyérték-számítási szempontból 62 850 X 12 = 754 200 $\frac{1}{2}$ -e = 377 100 Ft összegben, a 4. tételt (ápolás-gondozás a felperesek gyermekével kapcsolatban) pertárgyérték-számítási szempontból 73 725 Ft X 12 = 884 700 Ft $\frac{1}{2}$ -e = 442 350 Ft összegben, az 5. tételt (ápolás-gondozás a felperesek gyermekével kapcsolatban mint az I. rendű felperes önálló kárigénye) 73 725 Ft X 12 = 884 700 Ft összegben, a 6. tételt (háztartási kisegítés többletköltsége) pertárgyérték-számítási szempontból 30 000 Ft X 12 = 360 000 Ft $\frac{1}{2}$ -e = 180 000 Ft összegben, a 7. tételt (háztartási kisegítés többletköltsége mint az I. rendű felperes önálló kárigénye) pertárgyérték-számítási szempontból 20 000 Ft X 12 = 240 000 Ft összegben, a 8. tételt (közlekedési többletköltség) 16 058 Ft X 12 = 192 696 Ft $\frac{1}{2}$ -e = 96 348 Ft összegben, a 9. tételt (közlekedési többletköltség mint az I. rendű felperes önálló kárigénye) pertárgyérték-számítási szempontból 27 713 Ft összegben, a 10. tételt (élelemfeljavítási költség) pertárgyérték-számítási szempontból, az I. rendű alperes elismerésére is tekintettel 60 000 Ft összegben, a 12. tételt (tápszerköltség) pertárgyérték-számítási szempontból 9450 Ft összegben, a 13. tételt (telefonálási többletköltség) pertárgyérték-számítási szempontból 2500 Ft összegben, a 16. tételt (tisztasági többletkiadás) pertárgyérték-számítási szempontból az I. rendű alperesi elismerésre is figyelemmel 4000 X 12 = 48 000 Ft $\frac{1}{2}$ -es = 24 000 Ft összegben ítélte meg, a 11. tételt (élelemfeljavítási költség mint az I. rendű felperes önálló kárigénye) és a 14. tételt (az I. rendű felperes munkabérekiesése) elutasította.

- [117] A törvényszék pertárgyérték-számítási szempontból az I. rendű felperes részére 6 344 161 Ft-ot ítél meg.
- [118] A II. rendű felperes keresete vonatkozásában a pertárgyérték a 144., 227. és 241. sorszámú, keresetpontosítást tartalmazó beadványok alapulvételével a következőképpen alakul: 2. tétel: nem vagyoni kártérítés 2 000 000 Ft, 3. tétel: ápolás-gondozás az I. rendű felperes egészségügyi állapota miatt - a legmagasabb havi összeg 73 725 Ft X 12 = 884 700 Ft $\frac{1}{2}$ -e (miután ezt az igényt az I. és II. rendű felperések együttes jogosultakként érvényesítették) = 442 350 Ft, 4. tétel: ápolás-gondozás a felperések gyermekével kapcsolatban - a legmagasabb havi összeg 73 725 Ft X 12 = 884 700 Ft $\frac{1}{2}$ -e = 442 350 Ft, 6. tétel: háztartási kisegítés többletköltsége - 30 000 Ft X 12 = 360 000 Ft $\frac{1}{2}$ -e = 180 000 Ft, 8. tétel: közlekedési többletköltség - 16 058 Ft X 12 = 192 696 Ft $\frac{1}{2}$ -e = 96 348 Ft, 10. tétel: élelemfeljavítási költség - 20 000 Ft X 12 = 240 000 Ft $\frac{1}{2}$ -e = 120 000 Ft, 12. tétel: tápszerköltség 18 889 Ft $\frac{1}{2}$ -e = 9450 Ft, 13. tétel: telefonálási többletköltség - 49 000 Ft $\frac{1}{2}$ -e = 24 500 Ft, 15. tétel: munkabér-táppénz különbözet a II. rendű felperesnél 50 908 Ft $\frac{1}{2}$ -e = 25 454 Ft, 16. tétel: tisztasági többletkiadás: 10 000 Ft X 2 = 120 000 Ft $\frac{1}{2}$ -e = 60 000 Ft.
- [119] A II. rendű felperes keresetére eső pertárgyérték: 3 400 452 Ft.
- [120] A törvényszék a II. rendű felperes javára a 2. tételt (nem vagyoni kártérítést) 800 000 Ft összegben, a 3. tételt (ápolás-gondozás az I. rendű felperes egészségügyi állapota miatt) pertárgyérték-számítási szempontból 62 850 X 12 = 754 200 $\frac{1}{2}$ -e = 377 100 Ft összegben, a 4. tételt (ápolás-gondozás a felperések gyermekével kapcsolatban) pertárgyérték-számítási szempontból 73 725 Ft X 12 = 884 700 Ft $\frac{1}{2}$ -e = 442 350 Ft összegben, a 6. tételt (háztartási kisegítés többletköltsége) pertárgyérték-számítási szempontból 30 000 Ft X 12 = 360 000 Ft $\frac{1}{2}$ -e = 180 000 Ft összegben, a 8. tételt (közlekedési többletköltség) 16 058 Ft X 12 = 192 696 Ft $\frac{1}{2}$ -e = 96 348 Ft összegben, a 12. tételt (tápszerköltség) pertárgyérték-számítási szempontból 9450 Ft összegben, a 13. tételt (telefonálási többletköltség) pertárgyérték-számítási szempontból 2500 Ft összegben, a 16. tételt (tisztasági többletkiadás) pertárgyérték-számítási szempontból az I. rendű alperesi elismerésre is figyelemmel 4000 X 12 = 48 000 Ft $\frac{1}{2}$ -es = 24 000 Ft összegben ítélte meg, a 15. tételt (munkabér-táppénz különbözet a II. rendű felperesnél) elutasította.
- [121] A törvényszék pertárgyérték-számítási szempontból a II. rendű felperes részére 1 931 748 Ft-ot ítél meg.
- [122] Az I. és II. rendű felperések a perben személyenként 215 000 Ft szakértői díjat előlegeztek (18., 20., 55., 157. és 165. sorszámú GH-értesítések), az I. rendű alperes 140 000 Ft szakértői díjat előlegezett (115. és 162. sorszámú GH-értesítés).
- [123] A törvényszék számításától eltérően jogalapi körben az alapeljárásban nem 188 374 Ft,

hanem 180 478 Ft szakértői díj merült fel (33. sorszámú díjmegállapító végzés: 41 850 Ft, 34. sorszámú díjmegállapító végzés: 2500 Ft, 47. sorszámú díjmegállapító végzés: 22 032 Ft, 48. sorszámú díjmegállapító végzés: 2400 Ft, 62. sorszámú díjmegállapító végzés: 29 808 Ft és 1200 Ft, 66. sorszámú díjmegállapító végzés 55 728 Ft és 1200 Ft, 87. sorszámú díjmegállapító végzés: 22 560 Ft és 1200 Ft).

- [124] A megismételt eljárásban a szakértői bizonyítással összefüggésben jogalapi körben 326 756 Ft szakértői díj (34. sorszámú díjmegállapító végzés: 149 479 Ft, 99. sorszámú díjmegállapító végzés: 120 000 Ft, 107-l. sorszámú díjmegállapító végzés: 57 277 Ft), összegszerűségi körben pedig 84 530 Ft szakértői díj merült fel (217. sorszámú díjmegállapító végzés).
- [125] A Legfelsőbb Bíróság Pfv.III.20.733/2010/5. számú végzésében a felperesek részére együttes felülvizsgálati eljárási költségként 200 000 Ft-ot állapított meg.
- [126] Az I. rendű felperes érdekeltségének aránya $7\,917\,342 \text{ Ft} / 11\,317\,794 \text{ Ft-tal} = 70 \text{ \%-os}$ mértékű, a II. rendű felperes érdekeltségének aránya $3\,400\,452 \text{ Ft} / 11\,317\,794 \text{ Ft-tal} = 30 \text{ \%-os}$ mértékű volt, ami az érdekeltség arányában jelentős eltérésnek minősül.
- [127] A törvényszék a felpereseknek együttesen 8 275 909 Ft-ot ítél meg, tehát a felperesek pernyertessége $8\,275\,909 / 11\,317\,794 \text{ Ft-tal} = 73 \text{ \%-os}$, pervesztessége 27 %-os mértékű volt.
- [128] A kereseti illeték összege az Itv. 39. §-ának (1) bekezdése és 42. §-a (1) bekezdésének a) pontja alapján helyesen $11\,317\,794 \text{ Ft} \times 0,06 = 679\,068 \text{ Ft}$ volt.
- [129] Ebből az I. rendű felperes pervesztességére 128 344 Ft, a II. rendű felperes pervesztességére 55 004 Ft, az I. rendű alperes pervesztességére 495 720 Ft kereseti illeték esik.
- [130] Az ítélet tábla rögzíti, hogy a Pf.I.20.406/2016/7. számú rész- és közbenső ítéletében nem feljegyezte a felek oldalán felmerült fellebbezési illetéket és perköltséget, hanem azok megfizetésére kötelezte a feleket.
- [131] Az ítélet tábla rész- és közbenső ítéletében kötelezte az I. rendű felperest, hogy fizessen meg 15 napon belül a II. rendű alperesnek 50 000 Ft másodfokú perköltséget, és térítsen meg az államnak - az illetékes állami adóhatóság felhívására az abban foglalt módon és határidőn belül - 448 400 Ft le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket, továbbá kötelezte a II. rendű felperest, hogy fizessen meg 15 napon belül a II. rendű alperesnek 25 000 Ft

másodfokú perköltséget, és térítsen meg az államnak - az illetékes állami adóhatóság felhívására az abban foglalt módon és határidőn belül - 221 200 Ft le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket, és kötelezte az I. rendű alperest, hogy fizessen meg 15 napon belül a felpereseknek 12 700 Ft másodfokú perköltséget.

- [132] Miután jogalapi körben a felperesek keresete alaposnak bizonyult, ezért a jogalap körében felmerült szakértői bizonyítás 180 478 Ft összegű költségét teljes egészében, valamint a 411 286 Ft összegű szakértői díjból az I. rendű felperes által előlegezett 215 000 Ft-ot figyelembe véve és azt akként megbontva, hogy abból a jogalapra 175 000 Ft-ot, az összecszerúségi bizonyításra 40 000 Ft előlegezett költséget elszámolva a jogalap körében a teljes 175 000 Ft-ot, az összecszerúség körében a 40 000 Ft 73 %-át, azaz 29 200 Ft-ot az I. rendű alperes tartozik viselni akként, hogy 180 478 Ft-ot mint állam által előlegezett költséget az állam javára, a törvényszék gazdasági hivatala felhívására kell megfizetnie, 175 000 Ft + 29 200 Ft Ft-ot, azaz mindösszesen 204 200 Ft-ot pedig az I. rendű felperes részére perköltségként kell megfizetnie.
- [133] Az I. rendű felperest képviselő ügyvéd részére járó, az érdekeltsége és a tiszta pernyertessége arányához igazodó elsőfokú perköltség összege a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-a (2) bekezdésének a) pontja és 4/A. §-ának (1) bekezdése alapján bruttó 220 637 Ft ($500\,000\text{ Ft} + 39\,534\text{ Ft} = 539\,534\text{ Ft}$ 70 %-a = 377 674 Ft, ebből az I. rendű felperes tiszta pernyertességére $173\,730\text{ Ft} \times 1,27 = 220\,637\text{ Ft}$ esik).
- [134] Ehhez hozzáadva az I. rendű felperes által előlegezett szakértői költségéből 204 200 Ft-ot, valamint a felülvizsgálati eljárásban felmerült, az I. rendű felperesre eső 100 000 Ft-ból az I. rendű felperest megillető, a tiszta pernyertességére eső 46 000 Ft felülvizsgálati költséget mindösszesen 470 837 Ft elsőfokú perköltség illeti meg az I. rendű felperest az 1952-es Pp. 78. §-ának (1) bekezdése és 81. §-ának (1) bekezdése alapján.
- [135] Az ítéletábra mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság ítéletét az I. rendű felperesnek járó elsőfokú perköltség vonatkozásában az 1952-es Pp. 253. §-ának (2) és (3) bekezdései alapján részben megváltoztatta, az I. rendű felperesnek járó elsőfokú perköltség összegét 102 821 Ft-ról 470 837 Ft-ra felemelte, az I. rendű felperes által megfizetendő kereseti illeték összegét 128 344 Ft-ra leszállította, a II. rendű felperes által fizetendő kereseti illeték összegét az 1952-es Pp. 253. §-ának (3) bekezdése alapján 55 004 Ft-ra felemelte, a helyesen az I. rendű alperes által az államnak megtérítendő előlegezett költség összegét 180 478 Ft-ra felemelte, és megállapította, hogy az I. rendű alperesnek az Itv. 5. §-a (1) bekezdésének c) pontján alapuló teljes személyes illetékmentességére tekintettel 495 720 Ft összegű kereseti illeték marad az állam terhén.
- [136] Másodfokú perköltség

A fellebbezett perérték a munkabérkiesés vonatkozásában $92\,957 \text{ Ft} \times 12 = 1\,115\,484 \text{ Ft}$, az élelemfeljavítás költsége vonatkozásában $20\,000 \times 12 = 240\,000 \text{ Ft}$, a perköltség vonatkozásában $384\,739 \text{ Ft}$ (a törvényszék által megítélt $7\,678\,118 \times 0,05 \times 1,27 = 487\,560 \text{ Ft}$, abból levonva a törvényszék által az I. rendű felperesnek megítélt $102\,821 \text{ Ft}$ perköltséget), mindösszesen $1\,740\,223 \text{ Ft}$ volt.

- [137] Az I. rendű felperes fellebbezése $368\,016 \text{ Ft}$ összegben, 21% -os mértékben bizonyult alaposnak, és $1\,372\,207 \text{ Ft}$ összegben, 79% -os mértékben alaptalannak, ezért az ítélet tábla az I. rendű felperest az I. rendű alperes javára az 1952-es Pp. 78. §-ának (1) bekezdése, 81. §-ának (1) bekezdése, valamint a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-a (2) bekezdésének a) pontja, ugyanezen szakasz (5) bekezdése és 4/A. §-ának (1) bekezdése alapján bruttó $32\,046 \text{ Ft}$, az I. rendű alperesi beavatkozó javára pedig az 1952-es Pp. 78. §-ának (1) bekezdése, 81. §-ának (1) bekezdése és 83. §-ának (3) bekezdése, valamint a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-a (2) bekezdésének a) pontja és ugyanezen szakasz (5) bekezdése alapján $25\,233 \text{ Ft}$ másodfokú perköltség, továbbá az Itv. 39. §-ának (1) bekezdése és 46. §-ának (1) bekezdésén alapuló mértékű, $139\,218 \text{ Ft}$ összegű fellebbezési illetékből a 79% -os pervesztességére eső, $109\,982 \text{ Ft}$ fellebbezési illeték állam javára történő megfizetésére kötelezte az Itv. 74. §-ának (3) bekezdése alapján alkalmazandó 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 15. §-ának (1) és (3) bekezdései értelmében.
- [138] A fennmaradó $29\,236 \text{ Ft}$ fellebbezési illetéket az I. rendű alperesnek az Itv. 5. §-a (1) bekezdésének c) pontján alapuló teljes személyes illetékmentességére tekintettel az Itv. 4. §-ának (1) bekezdése szerint állam viseli.
- [139] A teljesítési határidő az 1952-es Pp. 217. §-ának (1) bekezdésén alapul.

Debrecen, 2020. február 25.

Dr. Bakó Pál s.k. a tanács elnöke, előadó bíró, Dr. Árok Krisztián s.k. bíró, Dr. Pribula László s.k. bíró